

* ابراهیم رسولی -

کارشناس ارشد روابط بین الملل

مطالعه تطبیقی صندوق های سرمایه گذاری معلمان در کشورهای ایران، آمریکا و کانادا

اساتیدی است که در استخدام مدارس دولتی، کالج‌ها و دانشگاه‌های تحت مدیریت و کنترل ایالت تگزاس هستند. مأموریت اصلی TRS تگزاس، ارتقای وضعیت معیشتی و تأمین نیازهای بازنشستگان فرهنگی ایالت تگزاس از طریق سرمایه گذاری و مدیریت منابع و دارایی‌های صندوق بیان شده است، به طوری که مزایای ارائه شده توسط این سیستم در زندگی اعضا، تغییرات مثبتی ایجاد کند.

طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا، بزرگترین طرح بازنشستگی تخصصی کانادا است. مأموریت اصلی اعلام شده از سوی OTTP ارائه خدمات و مزایای بازنشستگی به اعضای صندوق است. این نهاد مأموریت خود را از طریق سرمایه‌گذاری منابع موجود و پرداخت حق بازنشستگی معلمان انجام می‌دهد.

مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان نیز به عنوان سازمانی اقتصادی با برخورداری از اعتماد روزافزون در میان قشر معلمان کشور و حمایت دولت می‌کوشد با فعالیت‌های اقتصادی، منافع اقتصادی و سطح رفاه فرهنگیان عضو، شامل کلیه شاغلین وزارت آموزش و پرورش را بهبود بخشد. طبق اساسنامه صندوق، تولید و افزایش سرمایه

یافته های پژوهش

سیستم‌ها و صندوق‌های بازنشستگی معلمان دارای سابقه طولانی در جهان است و در این زمینه سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس آمریکا (TRS) تأسیس سال ۱۹۳۷، مقدم بر دو صندوق دیگر است. سابقه طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا (OTTP) نیز به سال ۱۹۸۹ بر می‌گردد. در این بررسی، مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان دیرتر از دو نهاد دیگر و در سال ۱۹۹۵ (۱۳۷۴) تأسیس شده است.

۱- موضوع فعالیت، اهداف و مأموریت

به طور معمول فلسفه وجودی سیستم‌ها، طرح‌ها و صندوق‌های بازنشستگی معلمان، ایجاد پشتوانه‌ای برای دوره بازنشستگی معلمان است. با این حال اهداف و مأموریت‌های تعریف شده و موضوع فعالیت این نهادها ممکن است تفاوت‌هایی با همدیگر داشته باشند به ویژه اینکه بسیاری از آنها دامنه‌ی خدمات خود را به دوره ضمن خدمت معلمان نیز گسترش داده‌اند.

سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس، بزرگترین سیستم بازنشستگی دولتی در تگزاس است که دارای بیشترین اعضا و سرمایه بوده و ششمین صندوق سرمایه‌گذاری آمریکا به شمار می‌رود. هدف این سیستم ارائه مزایای بازنشستگی و خدمات مشابه به معلمان و

مؤسسات و صندوق‌های سرمایه‌گذاری با موضوع بازنشستگی دارای پیشینه طولانی و گاه بیش از یک سده است. هرکدام از صندوق‌های سرمایه‌گذاری با اهداف و پیشینه‌های متفاوت، استراتژی‌های متفاوتی نیز برای دستیابی به اهداف و در نهایت بازدهی مناسب اقتصادی برای جامعه هدف خود دنبال می‌کنند. با این حال مقایسه این استراتژی‌ها می‌تواند نتایج مطلوبی برای دستیابی به بهترین مدل سرمایه‌گذاری و بازدهی اقتصادی به ویژه برای صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران به دست بدهد. در پژوهش حاضر تلاش شده با مقایسه اهداف و روند فعالیت صندوق ذخیره فرهنگیان در ایران، صندوق سرمایه‌گذاری معلمان تگزاس در آمریکا و طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو در کانادا، به یک الگوی مناسب برای صندوق ذخیره فرهنگیان دست یابیم.

روش پژوهش: این پژوهش با

استفاده از روش مطالعات تطبیقی موردی، اطلاعات صندوق‌های سرمایه‌گذاری شامل جامعه تحت پوشش، اهداف و مأموریت مؤسسه، منابع مالی و حق عضویت، زمان بهره‌مندی از مزایای صندوق، خدمات رفاهی و بازنشستگی، استراتژی‌های سرمایه‌گذاری و حتی نحوه اداره مؤسسات و سیستم‌های نظارتی بر آنان، صندوق‌های سرمایه‌گذاری در ایران، آمریکا و کانادا را با همدیگر مقایسه می‌کند.

گذاری بازنشستگی، متفاوت و در برخی موارد خاص با آنچه که در اساسنامه این صندوق ها تعیین می شود، متفاوت است. در سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس، این مقدار ۶۰۴ درصد از کل حقوق و مزایای دریافتی ماهیانه اعضاء است که از حقوق آنها کسر و به حساب TRS ریخته می شود. در مقابل دولت نیز به میزان ۶۰۸ درصد حقوق معلمان به مبلغ فوق اضافه می کند. میزان پرداختی اعضاء طبق قوانین جدید برای سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ به میزان ۶۰۷ درصد در نظر گرفته شده که قرار است تا سال ۲۰۱۷ این میزان به ۷۰۷ درصد برسد.

میزان پرداختی اعضاء در طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا، ۱۱۰۵ درصد حقوق دریافتی ماهیانه است. این میزان در سال های اخیر به طور مرتب روبه افزایش بوده است.

طبق اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان، مبلغ آورده اعضاء به میزان ۵ درصد حقوق دریافتی فرهنگیان تعیین شده که در مقابل دولت نیز به همان میزان به حساب صندوق واریز می کند. با این حال، سهم پرداختی اعضاء به صندوق ذخیره فرهنگیان در حال حاضر به میزان ۱۰۲۸ درصد حقوق دریافتی آنان است که در مقایسه با سایر صندوق ها و طرح های بازنشستگی بسیار پایین بوده و همین امر قدرت مانور اقتصادی و سودآوری صندوق را به شدت کاهش می دهد.

۵- زمان بهره مندی از خدمات و مزایا

صندوق های بازنشستگی به منظور ارائه خدمات و تسهیلات در دوره بازنشستگی تأسیس شده اند اما به مرور زمان دامنه فعالیت های خود را گسترده کرده و اغلب آنها خدمات ضمن خدمت به اعضاء در حوزه های مختلف را به فعالیت های خود افزوده اند.

سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس، هم به بازنشستگان و هم به معلمان شاغل خدمات ارائه می کند که شامل پرداخت حقوق بازنشستگی، خدمات درمانی، بازنشستگی پیش از موعد، هزینه های مرگ و میر و... است.

طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا نیز در سال های خدمت و همچنین در دوره بازنشستگی خدمات متعددی به اعضاء

بازنشسته های است که هم چنان عضویت خود را در صندوق حفظ کرده اند.

صندوق ذخیره فرهنگیان طبق آمار سال ۱۳۹۲ بیش از ۷۷۵ هزار نفر عضو شامل فرهنگیان شاغل دارد که در صورت امکان ادامه عضویت بازنشستگان، این تعداد به طرز قابل توجهی افزایش می یابد. در حال حاضر عضویت در صندوق فقط برای معلمانی امکان پذیر است که دارای قرارداد استخدامی پیمانی و رسمی با وزارت آموزش و پرورش باشند. دانشجویان متعهد خدمت دبیری، کارکنان غیر رسمی و موسسین و پرسنل مدارس غیرانتفاعی نیز می توانند طبق شرایط خاصی به عضویت صندوق درآیند. از این نظر صندوق ذخیره فرهنگیان محدودیت های بیشتری نسبت به سایر صندوق ها برای پیوستن اعضاء دارد.

بر خلاف سایر صندوق های بازنشستگی، عضویت در صندوق ذخیره فرهنگیان برای تمامی جامعه هدف، اختیاری است و همین امر باعث شده درصد قابل توجهی از فرهنگیان (حدود ۲۵ درصد) به این صندوق نپیوسته اند

۳- نوع عضویت (اجباری یا اختیاری)

نحوه عضویت در صندوق های بازنشستگی نیز متفاوت است. عضویت در سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس برای کلیه معلمانی که تحت نظارت سیستم بازنشستگی فعالیت می کنند، تقریباً اجباری است و بیشتر به عنوان امتیازی برای معلم در نظر گرفته شده که نهاد استخدام کننده باید بر اساس قانون این امتیاز را به وی بدهد.

عضویت در طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا برای شاغلین مدارس دولتی اجباری اما برای سایر اعضاء مانند معلمان مدارس خصوصی و... اختیاری است.

۴- میزان پرداختی اعضاء به نسبت درآمد

میزان پرداختی ماهیانه اعضاء در طرح های بازنشستگی یا صندوق های سرمایه

و ثروت جهت تقویت توان مالی و معیشتی فرهنگیان عضو در دوران بازنشستگی و حتی المقدور در حین خدمت و ارائه خدمات و تسهیلات عادلانه و فراگیر در چارچوب مدل صندوق بازنشستگی مکمل به آنان، هدف اصلی صندوق ذخیره فرهنگیان است. صندوق برای دستیابی به حداکثر سود که فلسفه وجودی آن را تشکیل می دهد، اقدام به سرمایه گذاری و مدیریت منابع در حوزه های اقتصادی مختلف می کند. در این زمینه صندوق ذخیره فرهنگیان در مقایسه با سایر طرح های مشابه در کشورهای دیگر کارنامه موفقی از خود به نمایش گذاشته است.

۲- سپرده گذاران و جامعه تحت پوشش

صندوق های بازنشستگی معلمان در واقع نهادهای تخصصی محسوب می شوند که برای ارائه خدمات به قشر خاصی از جامعه شکل گرفته اند. با این حال در میان همین قشر نیز دسته بندی های مختلفی مانند نحوه قرارداد استخدامی، سطوح آموزشی مختلف، نهادهای دولتی و غیردولتی و... وجود دارد.

جامعه تحت پوشش سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس، شامل معلمان و اساتیدی است که در مدارس دولتی، کالج ها، دانشگاه ها و در مجموع بخش آموزش عالی تحت مدیریت و کنترل ایالت تگزاس فعالیت می کنند. در سال نخست فعالیت این نهاد، بیش از ۳۸ هزار نفر به آن پیوستند و در سال ۱۹۴۹ عضویت در این نهاد برای تمام معلمان در حال خدمت نیز فراهم شد. TRS تگزاس در حال حاضر بزرگترین نظام بازنشستگی دولتی در تگزاس بوده و در سال ۲۰۱۳ بیش از یک میلیون و ۳۳۵ هزار نفر عضو داشته است. از این تعداد، یک میلیون و ۳۰ هزار نفر معلمان شاغل در مدارس و نهادهای آموزش عالی دولتی و ۳۳۱ هزار نفر شامل بازنشستگان هستند. معلمان نیمه وقت و پاره وقت نیز طبق شرایط خاصی می توانند از این طرح بهره ببرند.

طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا، بیش از ۳۰۷ هزار نفر عضو دارد که شامل معلمان بازنشسته و شاغل می شود. از این تعداد ۱۸۰ هزار نفر معلمان دوره ابتدایی و متوسطه، ۱۲۷ هزار نفر معلمان بازنشسته و ۶۹ هزار اعضاء غیرفعال که شامل معلمان

ارائه می‌کند. نکته جالب توجه درباره طرح بازنشستگی اونتاریو این است که مزایای تعلق گرفته به اعضا با رسیدن به سن بازنشستگی که معمولاً بین سنین ۶۰ تا ۶۵ سالگی اتفاق می‌افتد، کمتر می‌شود زیرا بازنشستگان در مقابل از حقوق بازنشستگی «طرح بازنشستگی کانادا» بهره‌مند می‌شوند.

صندوق ذخیره فرهنگیان نیز اگرچه به منظور تولید و افزایش سرمایه و ثروت جهت تقویت توان مالی و معیشتی فرهنگیان عضو در زمان بازنشستگی فعالیت می‌کند اما همزمان تلاش می‌کند حتی المقدور در حین خدمت نیز خدماتی به اعضا ارائه کند. در حال حاضر زمان بهره‌گیری از مزایای صندوق ذخیره فرهنگیان در قالب حق بازنشستگی مربوط به زمان دریافت حکم بازنشستگی است که نسبت به صندوق‌های مشابه در کشورهای دیگر بسیار محدود است.

۶- خدمات رفاهی و بازنشستگی

خدمات رفاهی و بازنشستگی صندوق‌های بازنشستگی بسیار متنوع و در عین حال متفاوتند. مزایا و خدمات سیستم بازنشستگی تگزاس شامل خدمات درمانی برای شاغلین و بازنشسته‌ها، بیمه و پرداخت‌های دوره بازنشستگی و از کارافتادگی است. برنامه مزایای خدمات درمانی TRS برای بازنشستگان،

افرادی را تحت پوشش قرار می‌دهد که از سایر خدمات بیمه‌ای در سطح ایالتی برخوردار نیستند. بیش از ۱۹۰ هزار بازنشسته و اعضای خانواده آنها از این خدمات بهره‌مند می‌گردند. این خدمات شامل پوشش هزینه‌های بیمارستانی و دارویی است. TRS حتی طرف قرارداد برخی از سیستم‌های بیمارستانی است و اعضا صرفاً با ارائه کارت عضویت می‌توانند از خدمات مذکور استفاده کنند.

بیمه عمر یکی دیگر از مزایای TRS است که برای اعضای بین سنین ۱۸ تا ۸۰ سالگی در نظر گرفته شده و خانواده و والدین اعضا را تحت پوشش قرار می‌دهد. البته استفاده از این خدمات نیز منوط به عدم بهره‌گیری اعضا از سایر بیمه‌های مشابه در سطح ایالتی است.

خدمات و پرداخت هزینه‌های فوت برای بازماندگان اعضای فوت شده، نیز از دیگر مزایای TRS است. TRS علاوه بر تأمین هزینه‌های دفن متوفی، نمایندگانی برای شرکت در مراسم وی می‌فرستد. پس از مرگ عضو، بازماندگان می‌توانند از مزایایی که برای آنها در نظر گرفته شده بهره‌مند شوند. پرداخت مستمری نیز بخش دیگری از خدمات TRS است.

طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا نیز خدمات خود را به دو دسته ضمن خدمت و دوره بازنشستگی تقسیم کرده است. OTPP به معلمان کانادایی این نوید را می‌دهد که دوران بازنشستگی راحت و امنی خواهند داشت. خدمات و مزایای فوت و از کارافتادگی نیز از مهمترین مزایای OTPP محسوب می‌شود. افراد عضو OTPP می‌توانند سوابق خود در صندوق‌های دیگر را به این طرح انتقال دهند.

اعضای OTPP می‌توانند با خرید بسته پشتیبان، از مزایای این طرح در غیبت‌های دوره بارداری و زایمان، بیماری و مرخصی‌های بلند مدت بهره‌گیرند. خدمات و مزایای فوت عضو نیز از دیگر خدمات OTPP است که شامل پرداخت مستمری به همسر فرد فوت شده و هم‌چنین ۵۰ درصد از آن به فرزندان وی حداکثر تا سن ۲۵ سالگی است.

مهم‌ترین مزایای صندوق ذخیره فرهنگیان مربوط به پرداخت حق بازنشستگی در زمان بازنشستگی

فرهنگیان است که در برگیرنده مبلغ واریزی ماهیانه معلمان در طول سال‌های خدمت، مبلغ اضافه شده توسط دولت در همان دوره و به همان میزان و در نهایت مبالغی است که به عنوان سود از محل فعالیت‌های اقتصادی صندوق در دوره مذکور به آن تعلق گرفته است. سهم فرهنگیان در هنگام بازنشستگی و از کارافتادگی و یا باز خرید به آنان و در صورت فوت به وراثت آنها پرداخت می‌شود. با این حال در اساسنامه صندوق بر خدمات ضمن خدمت نیز تأکید شده است که در این راستا شرکت‌های تابعه صندوق به تناسب حوزه فعالیت خود، خدماتی به اعضا ارائه می‌دهند. به طور نمونه شرکت لیزینگ فرهنگیان خودروهای لیزینگ در اختیار فرهنگیان قرار می‌دهد و شرکت بیمه معلم نیز در زمینه خدمات بیمه‌ای به فرهنگیان فعال است. خدمات گردشگری شرکت خدمات مسافرتی، هوایی زاگرس نیز به اعضا نیز قابل توجه است.

اگرچه خدماتی که صندوق ذخیره

بخشی از تفاوت خدمات

ارائه شده از سوی صندوق

ذخیره فرهنگیان با نمونه

های آمریکایی و کانادایی،

مربوط به فلسفه وجودی

این صندوق‌ها و تفاوت در

ماموریت، وظایف و حوزه

های فعالیت آنان است

فرهنگیان به اعضا ارائه می‌کند با مدل‌های مشابه در کشورهای آمریکا یا کانادا قابل قیاس نیست اما بخشی از این تفاوت مربوط به فلسفه وجودی این صندوق‌ها و تفاوت در ماموریت، وظایف و حوزه‌های فعالیت آنان است.

۷- منابع مالی و سرمایه مؤسسه

منابع مالی صندوق‌های بازنشستگی عمدتاً از محل واریزی اعضا به صورت ماهیانه تأمین می‌شود که گاهی سرمایه‌های کلانی در اختیار صندوق‌ها و طرح‌های بازنشستگی قرار می‌گیرد. با این حال در اغلب صندوق‌ها، دولت نیز کمک‌های قابل توجهی به این نهادها می‌کند تا بتواند پاسخگوی نیازها و درخواست‌های

اوتاریو (وزارت آموزش) و فدراسیون معلمان اوتاریو به عنوان نماینده معلمان حمایت می‌شود. بسیاری از تصمیمات این صندوق مانند تعیین میزان پرداختی اعضاء نیز توسط دو نهاد مذکور صورت می‌گیرد. اعضاء هیأت مدیره نیز توسط وزارت آموزش و فدراسیون معلمان اوتاریو انتخاب می‌شوند.

در اساسنامه صندوق ذخیره فرهنگیان نیز از آن به عنوان یک نهاد مستقل نام برده شده است. با این حال وزیر آموزش و پرورش رییس هیأت امنای و معاون پشتیبانی این وزارتخانه نیز نایب رییس هیأت امنای باشد و سایر اعضاء هیأت امنای توسط شخص وزیر تعیین می‌شوند. اگرچه کلیه تصمیمات توسط هیأت امنای اتخاذ می‌شود اما صندوق در نهایت زیر نظر شخص وزیر و در نهایت وزارت آموزش و پرورش فعالیت می‌کند.

لازم به ذکر است در صندوق‌های بازنشستگی که بخشی از سرمایه آن از سوی دولت تأمین می‌شود و همچنین مبالغ کسر شده از حقوق اعضاء از کانال نهادهای دولتی و یا رسمی صورت می‌گیرد، طبیعی است که این نهادها به طور کامل و یا تا حد بسیار زیادی وابسته به دولت باشند که صندوق ذخیره فرهنگیان از این امر مستثنی نیست. با این حال، طرح بازنشستگی معلمان اوتاریو کانادا به نسبت دو مورد دیگر دارای استقلال بیشتری است.

۹- ساختار سازمانی و نحوه اداره مؤسسه

صندوق‌های سرمایه‌گذاری معمولاً زیر نظر هیأت امنای یا هیأت مدیره فعالیت می‌کند. سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس زیر نظر هیأت امنای و بر اساس قوانین و مقررات ایالتی اداره می‌شود. این هیأت مرکب از ۹ نفر است که برای یک دوره ۶ ساله انتخاب می‌شوند. سه نفر از آنها به طور مستقیم توسط فرماندار، ۲ نفر از سوی نماینده عضو هیأت مدیره اداره آموزش ایالتی، ۲ نفر توسط عضو هیأت مدیره سه مدرسه مهم، یک نفر از سوی عضو هیأت مدیره سه مرکز آموزش عالی فعال و در نهایت یک نفر توسط عضو هیأت مدیره اعضاء بازنشسته صندوق انتخاب می‌شوند. این هیأت در مقابل «کمیته بازنشستگی، سرمایه‌گذاری‌ها و خدمات

اعضاء در طول خدمت و دوره بازنشستگی باشد. در نهایت اینکه بخش قابل توجهی از منابع مالی صندوق‌های بازنشستگی از طریق سرمایه‌گذاری منابع و سرمایه‌های موجود تأمین می‌شود.

منابع مالی سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس از طریق پرداختی اعضاء، سهم دولت آمریکا، سهم کارکنان این سیستم و در نهایت از طریق سرمایه‌گذاری‌های صندوق بازنشستگی تأمین می‌شود. سرمایه این صندوق در اوایل سال ۲۰۱۴ بالغ بر ۱۲۴ میلیارد دلار بود.

منابع مالی طرح بازنشستگی معلمان اوتاریو کانادا نیز از محل سهم اعضاء، سهم دولت کانادا و در نهایت از محل سرمایه‌گذاری‌های این طرح در بخش‌های مختلف اقتصادی تأمین می‌شود. درصد هر کدام از این سهم‌ها را یک هیأت متشکل از نماینده دولت و نماینده فدراسیون معلمان کانادا تعیین می‌کنند. سرمایه این صندوق در پایان سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۱۴۰ میلیارد دلار بود.

طبق اساسنامه مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان، منابع مالی مؤسسه از طریق سهم اعضاء، سهم دولت به همان میزان سهم پرداختی اعضاء، سرمایه‌گذاری‌های صندوق در حوزه‌های مختلف و کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی تأمین می‌شود. سرمایه صندوق ذخیره فرهنگیان در سال مالی ۱۳۹۳ طبق اظهارات مدیر عامل صندوق، بالغ بر ۶۰ هزار میلیارد ریال برآورد شده است.

سرمایه صندوق ذخیره فرهنگیان در مقایسه با صندوق‌های مشابه در آمریکا و کانادا به نسبت تعداد اعضاء صندوق، بسیار ناچیز است

۸- میزان استقلال به لحاظ ساختار سازمانی و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی

هر سه صندوق بازنشستگی مورد بررسی، تحت نظارت دولت یا در همکاری با بخش‌های دولتی فعالیت می‌کنند. سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس در واقع یک بخش فرعی از سیستم بازنشستگی معلمان آمریکاست و کاملاً تحت قوانین آن عمل می‌کند و حتی اعضاء هیأت امنای آن به طور مستقیم از سوی فرماندار ایالت تگزاس، هیأت مدیره آموزش ایالت و هیأت مدیره برخی از دانشگاه‌ها و مدارس مهم ایالت تگزاس و در نهایت نماینده معلمان بازنشسته انتخاب می‌شوند.

در معرفی طرح بازنشستگی معلمان اوتاریو کانادا از آن به عنوان یک نهاد مستقل نام برده شده اما همچنین تأکید شده که این طرح از سوی حکومت

کشور	ایران	آمریکا	کانادا
نام مؤسسه	مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان	صندوق سرمایه گذاری معلمان تگزاس	طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو
سال تأسیس	۱۳۷۴ (۱۹۹۵)	۱۹۳۷	۱۹۸۹
موضوع فعالیت، اهداف و مأموریت	تقویت توان مالی و معیشتی فرهنگیان عضو در دوران بازنشستگی و حتی المقدور در حین خدمت	ارائه خدمات و مزایای مزایای بازنشستگی و خدمات مشابه در دوران اشتغال به کار	ارائه خدمات و مزایای بازنشستگی و خدمات مشابه در دوران اشتغال به کار
سپرده گذاران و جامعه تحت پوشش	معلمان استخدام پیمانی یا رسمی وزارت آموزش و پرورش	کلیه معلمان، دبیران و اساتید دانشگاههای دولتی ایالت تگزاس	کلیه معلمان دوره ابتدایی و متوسطه مدارس دولتی و خصوصی
نوع عضویت (اختیاری یا اجباری)	عضویت اختیاری	عضویت اجباری	عضویت اجباری، بعلاوه عضویت اختیاری برای اعضای خاص
میزان پرداختی اعضا به نسبت درآمد	۱/۲۸ درصد حقوق دریافتی	۶/۷ درصد دریافتی	۱/۵ درصد دریافتی
زمان بهره مندی از خدمات و مزایای صندوق	زمان دریافت حکم بازنشستگی و خدمات اندک ضمن خدمت	تأکید بر خدمات ضمن خدمت و دوران بازنشستگی	خدمات ضمن خدمت و تأکید بیشتر بر دوران بازنشستگی
خدمات رفاهی و بازنشستگی	پرداخت حق بازنشستگی و خدمات محدود ضمن خدمت	پرداخت مستمری بازنشستگی و خدمات گسترده بیمه ای، رفاهی و درمانی در طول خدمت و بازنشستگی	پرداخت مستمری بازنشستگی و خدمات بیمه ای، رفاهی و درمانی در طول خدمت و بازنشستگی
منابع مالی و سرمایه مؤسسه	واریزی اعضا، دولت، درآمدهای حاصل از سرمایه گذاری و کمک شخصیت های حقیقی و حقوقی (سرمایه تقریبی ۶۰ هزار میلیارد ریال)	واریزی اعضا، سهم دولت و درآمدهای حاصل از سرمایه گذاری (سرمایه ۱۲۴ میلیارد دلار)	واریزی اعضا، کمک دولت و درآمدهای حاصل از سرمایه گذاری (سرمایه ۱۴۰ میلیارد دلار)
میزان استقلال به لحاظ ساختار سازمانی و تصمیم گیری های مدیریتی	در اساسنامه مستقل اما در عمل وابسته به وزارت آموزش و پرورش	در اساسنامه و در عمل تحت اداره ایالت تگزاس	در اساسنامه مستقل و در عمل نیز تا حد زیادی استقلال خود را حفظ می کند
ساختار سازمانی و نحوه اداره مؤسسه	زیر نظر هیأت امنا و هیأت مدیره	زیر نظر هیأت امنا	زیر نظر هیأت مدیره
استراتژیهای کلان سرمایه گذاری	سودآوری و منافع اقتصادی در کنار رویکردهای فرهنگی و توجه به نیازهای روزمره اعضا و همچنین تنوع حوزه های سرمایه گذاری	کنترل ریسک از طریق تنوع در حوزه های سرمایه گذاری و سودآوری بلند مدت	بیشینه سازی سودآوری با سطح ریسک مناسب و پرکردن شکاف بین دارایی ها و درآمدهای صندوق با وظایف و مسئولیت های آن

مالی، کنگره پاسخگوست.

مدیر عامل TRS تگزاس، در حال حاضر «برایان گوتری» است و بودجه سال ۲۰۱۴ آن نیز ۴/۲ میلیارد دلار است. TRS تعداد ۵۶۷ نفر نیروی انسانی تمام وقت دارد. بر خلاف تیم مدیریت کلان که عمدتاً از چهره های علمی و فرهنگی ایالت تگزاس و جامعه آمریکا هستند، تیم اقتصادی و سرمایه گذاری TRS متشکل از کارشناسان و نخبگان اقتصادی است. طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو کانادا نیز زیر نظر یک هیأت مدیره ۹ نفره اداره می شود که ۴ نفر از آنها توسط وزارت آموزش کانادا به نمایندگی از دولت و ۴ نفر دیگر توسط فدراسیون معلمان کانادا به عنوان نماینده معلمان و در نهایت رییس هیأت مدیره نیز با توافق این دو نهاد برای یک دوره دو ساله انتخاب می شوند. هیأت مدیره OTPP وظایف خود را از طریق ۵ کمیته اصلی شامل کمیته سرمایه گذاری، کمیته احصایی و حسابرسی، کمیته منابع انسانی و دستمزد، کمیته مدیریت و در نهایت کمیته داور و رسیدگی به شکایات انجام می دهد.

OTPP بالغ بر ۱۰۰۰ نفر نیروی انسانی دارد. مدیر عامل این نهاد «ران موک» است که فعالیت خود را از ژانویه ۲۰۱۴ آغاز کرده است. وی ۲۵ سابقه انجام فعالیت های سرمایه گذاری و مالی دارد. به نظر می رسد OTPP تأکید خود را بر انتخاب مدیرانی قرار داده که بیشتر دارای سابقه مالی باشند. حتی مدیریت کلان این مجموعه شامل اعضای هیأت مدیره نیز سوابق مالی قابل توجهی در کارنامه خود دارند.

مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان نیز زیر نظر یک هیأت امنای ۷ تا ۹ نفره مرکب از وزیر آموزش و پرورش به عنوان رییس هیأت امنا، معاون پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش به عنوان نایب رییس هیأت امنا و ۵ تا ۷ نفر از افراد واجد شرایط به انتخاب رییس هیأت امنا برای مدت ۲ سال اداره می شود. اعضای هیأت امنا، استراتژی های کلان صندوق را تدوین

جدول ۱- جدول مقایسه اهداف و فعالیت صندوق های سرمایه گذاری مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان (ایران)، سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس (آمریکا) و طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو (کانادا)

از موفق ترین نهادهای سرمایه‌گذاری در آمریکا را به عهده داشته است.

استراتژی سرمایه‌گذاری طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو نیز بر سرمایه‌گذاری بلند مدت و سرمایه‌گذاری در حوزه‌های اقتصادی مناسب در سرتاسر دنیا استوار است. بیشینه‌سازی سودآوری با سطح ریسک مناسب و پر کردن شکاف بین دارایی‌ها و درآمدهای صندوق با وظایف و مسئولیت‌های آن، از دیگر اهداف سرمایه‌گذاری OTPP است.

برای دستیابی به این هدف، OTPP کار خود را با تعیین نیازهای بلند مدت صندوق آغاز می‌کند.

گام بعدی، تعیین میزان مناسبی از ریسک است. در ادامه نیز به انتخاب سبد مناسبی از دارایی‌ها، مدیریت فعال برای اضافه‌کردن ارزش دارایی‌ها و در نهایت انعطاف مالی مناسب (مثلاً پول نقد کافی برای پرداخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های مناسب) توجه شده است. رویکرد OTPP در سرمایه‌گذاری نیز «سرمایه‌گذاری مسئولانه» است. سبد سرمایه‌گذاری‌های OTPP شامل سهام، سرمایه‌گذاری‌های ثابت و جایگزین، حوزه ساختمان، منابع طبیعی، انرژی و... است. میزان بازدهی OTPP از سال ۱۹۹۲ به طور میانگین سالانه ۱۰.۲ درصد اعلام شده است.

راهبرد سرمایه‌گذاری مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان، علاوه بر مسائل اقتصادی بر مبنای سودآوری و منافع اقتصادی، بر رویکردهای فرهنگی نیز تکیه دارد و تلاش می‌کند نقش ملموس‌تری در زندگی روزمره سهامداران ایفا کند و اثر مثبت طرح‌های سرمایه‌گذاری را برای اعضای قابل لمس کند. همچنین ورود به خطوط نوین سرمایه‌گذاری در صنایع دانش بنیان از دیگر اهداف این مدیریت است.

سبد سرمایه‌گذاری‌های صندوق شامل شش حوزه صنعت و معدن، ساختمان، انرژی، خدمات مالی، کارگزاری‌ها و اقتصاد آموزشی است.

تقریباً تمامی صندوق‌های بازنشستگی معلمان از استراتژی‌های مشابهی برای سرمایه‌گذاری بهره می‌گیرند با این تفاوت

می‌کنند. علاوه بر هیأت‌امنا، صندوق دارای یک هیأت مدیره مرکب از ۵ یا ۷ عضو است که توسط هیأت‌امنا برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شوند.

رکن دیگر صندوق، حسابرس مستقل و بازرس است که توسط هیأت‌امنا برای دوره یکساله انتخاب می‌شود. معاونت‌های اصلی صندوق را معاونت تحقیقات و برنامه‌ریزی، معاونت سرمایه‌گذاری،

معاونت پشتیبانی و در نهایت مدیریت روابط عمومی و بین‌الملل تشکیل می‌دهند. مدیر عامل مؤسسه توسط اعضای هیأت مدیره انتخاب می‌شود که در حاضر دکتر «شهاب الدین غندالی» است.

اعضای هیأت‌امنا و هیأت مدیره صندوق‌های بازنشستگی کانادا و آمریکا معمولاً نماینده نهادهای رسمی و غیررسمی هستند و مقامات دولتی یا وزارتی به طور مستقیم در این ترکیب حضور ندارند. هم‌چنین تیم مدیریتی کلان طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو به نسبت سایر صندوق‌های بازنشستگی، اقتصادی‌ترند، اگرچه صندوق‌های دیگر تلاش کرده‌اند از نخبگان اقتصادی بیشتر در پست‌های تخصصی‌تر بهره‌گیرند.

۱۰- استراتژی‌های سرمایه‌گذاری

یکی از فلسفه‌های وجودی صندوق‌های سرمایه‌گذاری، کسب سود برای اعضای از طریق سرمایه‌گذاری‌های گسترده است. در این راستا، صندوق‌ها از استراتژی‌های سرمایه‌گذاری مشخصی برای دستیابی به بیشترین سود بهره می‌گیرند.

سرمایه و منابع سرمایه‌گذاری سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس، شامل تمام دارایی‌هایی است که توسط این سیستم به منظور تأمین هزینه‌ها، پرداخت‌ها و خدماتی که ارائه می‌کند، سرمایه‌گذاری شده است. استراتژی کلان TRS بر کنترل ریسک از طریق تنوع در حوزه‌های سرمایه‌گذاری و سودآوری بلند مدت استوار است. رییس بخش مدیریت سرمایه‌گذاری، «بریت هریس» است که بیش از ۳۰ سال سابقه فعالیت در حوزه سرمایه‌گذاری و همچنین ریاست بسیاری

که تنوع زیاد سبد سرمایه‌گذاری صندوق ذخیره فرهنگیان و همچنین توجه به نیازهای روزمره اعضا، نوعی امتیاز برای این صندوق و اعضای آن محسوب می‌شود. بدین ترتیب میزان ریسک سرمایه‌گذاری تا حد زیادی پایین آمده و نگاه انسانی به اعضا و سهامداران که قشر فرهنگی جامعه هستند، تقویت می‌شود.

جدول ۱- جدول مقایسه اهداف و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان (ایران)، سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس (آمریکا) و طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو (کانادا)

منابع:

۱- وب سایت سیستم بازنشستگی معلمان تگزاس به آدرس اینترنتی

<http://www.trs.state.tx.us>

۲- وب سایت طرح بازنشستگی معلمان اونتاریو به آدرس اینترنتی

<http://www.otpp.com>

۳- وب سایت مؤسسه صندوق سرمایه‌گذاری فرهنگیان به آدرس اینترنتی

<http://tifco.co>

۴- اساسنامه مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان (۱۳۹۳)

۵- کلیات برنامه راهبردی مؤسسه صندوق ذخیره فرهنگیان (۱۳۹۲)